

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 336 ชุด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ออกมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 70.80 มีอายุ 41 - 50 ร้อยละ 40.20 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 76.20 มีระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 39.90 มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 54.50 สถานภาพในสังคมเป็นประชาชนทั่วไป ร้อยละ 78.30 มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท ร้อยละ 44.90 และระยะเวลาการอยู่อาศัยในตำบล มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 80.10

2. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับปานกลาง รองลงมา มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและประเมินผลระดับปานกลางและต่ำสุด มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมระดับปานกลาง

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมเสนอปัญหา/ความต้องการของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาระดับปานกลาง รองลงมา เข้าร่วมประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ระดับ

ปานกลาง และมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการของชุมชนเสนอเข้าที่ประชุมต่ำสุด ระดับปานกลาง

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ตามโครงการก่อสร้าง/กิจกรรมของ อบต. ที่นำไปดำเนินการในพื้นที่ระดับปานกลาง รองลงมา มีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้าง/กิจกรรมที่ อบต. ได้ดำเนินการระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมในการ สนับสนุนเงิน อุปกรณ์ แรงงานและวัสดุในการปฏิบัติงานตามโครงการก่อสร้าง/กิจกรรมของ อบต. ต่ำสุด ระดับน้อยที่สุด

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง อบต. ได้จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนในการประกอบอาชีพของกลุ่มแม่บ้านในพื้นที่ ระดับ ปานกลาง รองลงมา อบต. ได้จัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน เช่น การส่งเสริม อาชีพและการฝึกอบรมอาชีพ เป็นต้น ระดับปานกลาง และอบต. ได้ให้เงิน/ค่าตอบแทน/รางวัลให้แก่ ประชาชนที่ได้เข้าร่วมในโครงการ/กิจกรรมของ อบต. ระดับน้อย

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. ได้แต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมในการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาตำบลของ อบต. ระดับปานกลาง รองลงมา มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของ อบต. ระดับปานกลาง และอบต. ได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาตำบลของ อบต. และมีส่วนร่วมในการติดตาม การนำ แผนพัฒนาตำบลไปปฏิบัติต่ำสุดระดับปานกลาง

3. ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล สรุปได้ดังนี้

3.1 ปัญหา อุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนตำบล พบว่า ปัญหา ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ประชาชนส่วนใหญ่ทำงานไม่ค่อยได้ร่วมกิจกรรมหรือออกมามีส่วนร่วมน้อย ประชาชน ไม่เห็นความสำคัญของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนไม่ได้รับผลประโยชน์ อย่างครอบคลุมทุกชุมชน

3.2 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนตำบล พบว่า ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่คือ จัดให้มีการฝึกอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้งที่เป็นทางการและ

ไม่เป็นทางการ มีการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมประชุม ล่วงหน้าเพื่อให้ประชาชนได้เตรียมตัว และค้นหาปัญหาและตั้งคณะทำงานในภาคประชาชนในการตรวจสอบ ประเมินการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางอน อำเภอบางบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางอน อำเภอบางบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางอน ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนา ซึ่งจะต้องนำปัญหา ความต้องการของหมู่บ้าน มาจัดลำดับความสำคัญและหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อจะได้แก้ปัญหาให้ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ประกอบกับประชาชนขาดการมีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเพียงบางหมู่บ้าน และอาจก่อให้เกิดปัญหาคือ ไม่ได้ข้อมูลปัญหาความต้องการอย่างแท้จริง ทำให้แก้ไขปัญหามิตรงจุด รวมถึงประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางอนว่าโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ได้มาจากประชาคมหมู่บ้านแท้จริงหรือไม่ และเพื่อความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางอนที่สามารถตรวจสอบได้ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาปัจจัยที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) ได้ศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ในด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติการและดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมรับรู้ โดยรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิดตัดสินใจ และการติดตามและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาโดยรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย เกศินี พรหมตัน (2550) ซึ่งได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลแม่ใจ จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติสรณ์ ชัดสีใส (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ว่ากระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการจัดทำแผน การรวบรวมข้อมูล และปัญหาสำคัญการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของท้องถิ่น ในปัจจุบัน การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนและระยะเวลาในการอาศัยในตำบลต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ที่มีการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพในสังคมและระยะเวลาการอาศัยในตำบลต่างกัน โอกาสที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารหรือการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลย่อมต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อร่าม เพชรเรืองสุด (2551) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทำแผนพัฒนาตำบลกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการคิด ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่างกันพบว่า การมีส่วนร่วมต่อการบริหารการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ข้อเสนอแนะ

Copyright© Suratthani Rajabhat University

All Right Reserved

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสำหรับหน่วยงาน

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางอนให้มากขึ้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบางอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรมีความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจของแผนพัฒนาตำบล รวมถึงขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ซึ่งจะได้แผนพัฒนาตำบลที่สมบูรณ์และมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนพัฒนาตำบล ควรสรุปผลการดำเนินงานประจำปี พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวาง

3. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลและควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอแนวทางหรือวิธีการที่จะได้งบประมาณ เพื่อดำเนินการตามโครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา

4. ตั้งคณะทำงานในภาคประชาชนในการตรวจสอบ ประเมินการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เปิดโอกาสให้ประชาคมของทุกหมู่บ้านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำ อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการทำงานของ อบต. มากขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญของแผนพัฒนาท้องถิ่น

2. ส่งเสริมความเข้าใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

4. องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาและร่วมตรวจสอบโดยทั่วถึงทุกชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและเข้าใจและเข้าร่วม

5. ควรให้ประชาชนรับผลประโยชน์อย่างยั่งยืนและถูกต้อง ควรให้กระจายในทุกชุมชน เน้นกิจกรรมที่เห็นผลชัดเจน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในกิจกรรมหรือแผนงานที่ทาง อบต. ได้จัดทำจนเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพให้มากขึ้น

2. ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นข้อสารสนเทศ ในการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด

3. ศึกษาด้านปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

4. ศึกษาวิธีการและแนวทางการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved